

Roadmap

Werkgroep Toetsen op Afstand

December 2020

Sharon Klinkenberg, Anna van der Want, Annette Peet

1 Introductie

In augustus 2020 heeft de stuurgroep van het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT besloten om, voor het studiejaar 20-21, een aanvullende werkgroep in te stellen op het gebied van toetsen op afstand. De COVID crisis toonde enerzijds hoe veerkrachtig het hoger onderwijs kan zijn op het gebied van online onderwijs, maar ook de pijnpunten van plaats- en tijdonafhankelijk toetsen. Hoewel dit onderwerp op [nummer 2 staat in de versnellingsagenda](#) (p. 4), is dit tot nu toe onderbelicht gebleven. De COVID crisis heeft echter de noodzaak tot plaats onafhankelijk toetsen onder een vergrootglas gelegd.

De problematiek rond toetsen op afstand wordt momenteel breed ervaren. Diverse stakeholders zijn al eigen werkgroepen, gebruikersgroepen en kennisdelingsgroepen gestart om antwoorden te verzamelen en uit te wisselen. Het is de taak van de werkgroep om de inzet van deze netwerken te bundelen en antwoorden te initiëren die we aan hen terug kunnen geven.

Daarnaast schetsen zich de contouren van de periode na de crisis. Met de genoodzaakte toename van digitaal toetsen is de verwachting dat bij de terugkeer naar de campus de capaciteit van de digitale-toetszalen ontoereikend zal zijn. Het is dan ook noodzakelijk om vroegtijdig een visie op toetsen op afstand te ontwikkelen en zo te kunnen voorsorteren op de toekomst.

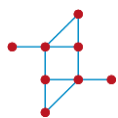
2 Doel van de werkgroep

De werkgroep Toetsen op Afstand heeft als doel bij te dragen aan goede toetsing op afstand in het hoger onderwijs. Dit doen we door:

1. Vraagstukken te signaleren en nieuwste inzichten te delen over toetsen op afstand
2. Oplossingen te initiëren
3. Praktische handvatten/tools voor stakeholders te ontwikkelen om toetsen op afstand succesvol in te zetten
4. Krachten van verschillende netwerken te bundelen

Voor september 2021 willen we de vraagstukken en nieuwe inzichten geïdentificeerd en gepubliceerd hebben. Daarbij moeten de eerste oplossingen voor de meest acute problematiek geïnitieerd zijn en moeten tools en handvatten via de verschillende landelijke netwerken bij de stakeholders terecht zijn gekomen.

Daarbij zullen we ons tevens richten op de toekomstscenario's en de structurele veranderingen die nodig zijn voor tijd- en plaatsafhankelijk toetsen. Hierbij staat visievorming over de rol van toetsen en

beoordelen in het onderwijs centraal. Bij verlenging van de werkgroep kunnen we deze scenario's verder uitwerken.

3 Thema's

Binnen de werkgroep richten we ons op zowel formatieve als summatieve toetsing op afstand. Van kennis-toetsen en beroepsvaardigheidentoetsen tot hogere orde inzichttoetsen. De volgende thema's komen in de werkgroep aan bod:

1. Toetsdoel & toetsontwerp
2. Procedures
3. Toetsorganisatie
4. Proctoring
5. Visie op toetsen op afstand

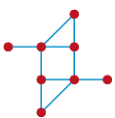
3.1 Toetsdoel & Toetsontwerp

Door de transitie naar toetsen op afstand is voor veel vakken de afstemming tussen leerdoelen en toetsdoelen op scherp komen te staan. Waar we voorheen de aansluiting tussen onderwijs en toetsing scherp voor ogen hadden, is dat nu behoorlijk ontwricht. De keuze voor alternatieve toetsvormen is daarbij niet triviaal. Het ontwerp van open vragen vereist een fundamenteel ander inzicht dan het opstellen van een meerkeuze vraag. Zo vragen docenten bijvoorbeeld naar de mogelijkheden voor het ombouwen van reguliere toetsen, het afnemen van toetsen op afstand en het beoordelen en nakijken ervan. Daarnaast vereist de herziening van het onderwijs op de aansluiting met alternatieve toetsvormen een nog veel grotere aanpassing.

In dit thema staan het toetsontwerp (hoe) en toetsdoel (waartoe) van toetsen centraal. Toetsen op afstand is voor docenten, onderwijsontwikkelaars, toetsontwikkelaars en examencommissies grotendeels onontgonnen gebied. Welke mogelijkheden zijn er voor het ontwerp van toetsen op afstand en voor welke toetsdoelen is toetsen op afstand meer of minder geschikt? Een herontwerp stelt ons ook in staat om fundamenteel na te denken over waarom we bepaalde zaken toetsen en op welke manier.

3.2 Procedures

De gebaande paden in het toetsproces worden door de afstandscomponent behoorlijk bemoeilijkt. Hoewel de digitalisering van het toetsen al enige jaren aan de gang is, zijn er nog velen die hierin niet ingewijd zijn. Wat zijn de vereisten voor een goed lopend digitaal toetsproces op afstand? Van het opstellen van de workflow voor de digitale toets tot het interpreteren van rapportages over online geproctorde toetsen. Op al deze en tussenliggende gebieden komen veel vragen naar voren. Zo worstelen examencommissies met het nemen van weloverwogen beslissingen bij de beoordeling van fraudeverdenkingen en onregelmatigheden bij afnames, hebben onderwijsbureaus de grootst mogelijke moeite met het organiseren van inzagemomenten en kampen sommige instellingen met het opstellen en afstemmen van uniforme regels en richtlijnen voor toetsen op afstand.

Dit thema richt zich op procedures, regels en richtlijnen voor toetsen op afstand. Welke inzichten hebben we het afgelopen half jaar opgedaan en welke antwoorden hebben we nog nodig? Welke richtlijnen zijn er al opgesteld en hoe kunnen we deze inzichten breder beschikbaar maken?

3.3 Toetsorganisatie

Ook rond de organisatie van toetsen is er veel op de schop gegaan. Waar de planning van toetsen gebonden was aan de beschikbaarheid van fysieke locaties, zien we dat gedurende de crisis zonder deze restrictie de hoeveelheid digitale toetsen enorm is toegenomen. Maar ook dat veel van de toetsen buiten de formele organisatie om gepland worden. Daarnaast is het surveillanceproces fundamenteel veranderd.

Dit thema richt zich op de impact van de veranderingen op de toetsorganisatie. Zowel de verandering in werkprocessen, logistieke planning maar ook de financiële gevolgen van deze wijzigingen op de organisatie.

3.4 Proctoring

Met het wegvalen van de mogelijkheid tot fysieke surveillance zijn instellingen massaal op zoek gegaan naar alternatieve vormen van surveillance. Daarbij wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van online proctoring. Danwel via live toezicht of opgenomen beelden die achteraf bekeken worden. Het gebruik van online proctoring heeft tot een hevig publiek debat geleid waarbij geregeld kamervragen gesteld zijn.

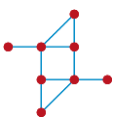
Het thema proctoring richt zich op het vraagstuk rond privacy, authenticatie en fraudepreventie. Hoe stellen we de identiteit van de examinant vast, hoe zorgen we ervoor dat regels en richtlijnen omtrent fraudepreventie worden nageleefd en hoe minimaliseren we de privacy inbreuk en borgen we de veiligheid van gegevens? Vanuit verschillende perspectieven hebben verschillende stakeholders hier andere belangen bij. Inzicht in deze belangen en identificatie van problemen moeten input leveren voor initiatieven voor oplossingen.

3.5 Visie op toetsing

De COVID crisis maakt het noodzakelijk om op een nieuwe manier aan te kijken tegen het proces van toetsen en beoordelen. Toetsen op afstand kan op veel verschillende manieren plaatsvinden, waarbij verschillende overwegingen en stakeholders een rol spelen. Het gaat om ingrijpende veranderingen, waarbij het noodzakelijk is dat verschillende spelers in het toetsproces betrokken worden. Met name de constatering dat door de enorme toename aan digitaal toetsen de huidige fysieke capaciteit onvoldoende is, maakt dit nog relevanter.

Om de noodzakelijke veranderingen te kunnen doorvoeren is het van belang dat binnen instellingen, maar ook instellings-overstijgend wordt nagedacht over de visie op toetsen. Binnen instellingen is het van belang uit te gaan van vergelijkbare kaders. Door hier een visie over te vormen wordt het mogelijk eenduidig beleid te formuleren en te investeren in software en ondersteuning.

Op landelijk niveau spelen vergelijkbare overwegingen: een landelijke visie helpt om afspraken te maken met leveranciers over security en privacy. Daarnaast helpt het om het gesprek aan te gaan met studenten

en om gezamenlijk vast te stellen op welke punten nieuwe/aanvullende afspraken en dienstverlening noodzakelijk zijn. Dit vormt waardevolle input voor de rol van SURF.

4 Stakeholders

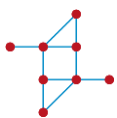
Bij toetsen op afstand in het hoger onderwijs zijn verschillende stakeholders (belanghebbenden) betrokken. Binnen de Werkgroep Toetsen op Afstand maken we onderscheid tussen de volgende stakeholders:

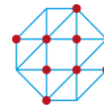
- Studenten
- Docenten
- Bestuurders (o.a. opleidingsdirectie)
- Examencommissies
- Medezeggenschap
- Functionaris gegevensbescherming
- Toetsexperts (onderwijsdeskundigen, toetscoördinatoren, onderwijsadviseurs)
- Onderwijslogistiek
- Juridisch adviseurs
- Beleidsmedewerkers (OER)
- Kwaliteitszorgmedewerkers
- ICT support/Functioneel beheerders
- Leveranciers software (o.a. toetsapplicaties & proctoring applicaties)
- Inkoop

5 Impact

De materialen die voortkomen uit de werkzaamheden van de werkgroep Toetsen op Afstand zullen worden verspreid en gepromoot bij de diverse stakeholders. Hiervoor zullen verschillende acties worden ondernomen, waaronder het organiseren van informatieve webinars, discussiebijeenkomsten, workshops, en hands-on trainingen. Daarnaast zullen de beschikbare materialen worden verspreid via SURF.

Het gebruik en de impact van het materiaal dat in de werkgroep Toetsen op Afstand zal worden ontwikkeld, gebundeld en beschikbaar gesteld, zal worden onderzocht. Zowel door te monitoren hoeveel stakeholders gebruik maken van materiaal als door te bevragen waar stakeholders het materiaal voor inzetten en hoe bruikbaar stakeholders de materialen vinden.

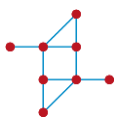

Impact matrix

In onderstaande tabel geven we het gewicht aan waarin we op de verschillende thema's impact willen hebben op de verschillende stakeholders.

Stakeholders	Thema's				
	Toetsdoel & Toets-ontwerp	Procedures	Toetsorganisatie	Proctoring	Visie op ToA
Studenten				++	+
Docenten	++			+	+
Bestuurders		+	+	++	+++
Examencommissies		++		++	+
Medezeggenschap				+	+
FG's		+		+++	+
Toetsexperts	+++	+			++
Onderwijslogistiek		+	+++	+	
Juridisch adviseurs		++		++	
Beleidsmedewerkers		++		+	++
ICT support / FB		+	+++		
Leveranciers software	+		+	+	
Inkoop				++	+

6 Planning

Periode	Doelen & Activiteiten
2020 oktober -november	<ul style="list-style-type: none"> • Opstart werkgroep. • Realisatie Roadmap • Plek op website Versnellingsplan
2020 december	<ul style="list-style-type: none"> • Actieplan per thema • Financieringsaanvragen per thema
2021 Januari:	<ul style="list-style-type: none"> • Planning 2021 concretiseren aan de hand van de volgende onderwerpen en de actieplannen per thema. • Afstemmen met ander werkgroepen en zones <p>Mogelijke onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Docent professionalisering ○ Privacy & Security - Studenten FG CISO + CISO's leveranciers ○ Organisatorisch ○ Toetstechnisch + Toetsontwikkeling ○ Fraude (hoe hoog zijn de risico's) - Studenten, docenten ○ Authenticatie – CISO's Functioneel beheerders Leveranciers
2021 februari:	x
2021 maart:	x
2021 april:	x
2021 mei:	x
2021 juni-augustus	x
2021 september - augustus 2022	Bij een mogelijke verlenging van de opdracht zullen we ons richten op de uitwerking van de toekomstscenario's en de structurele veranderingen die nodig zijn om het toetsen en leren te integreren.

